

EIROPAS SAVIENĪBA

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

ANNO 1919

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IESAISTĪTO
VISPĀRIZGLĪTOJOŠO MĀCĪBU PRIEKŠMETU PEDAGOGU
KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANA

Valentīna Beinaroviča

Logaritmiskie vienādojumi un nevienādības (Teorētiskais konspekts)

Materiāls izstrādāts

ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam “Cilvēkresursi un nodarbinātība”
prioritātes 1.2. “Izglītība un prasmes”

pasākuma 1.2.1. “Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”

aktivitātes 1.2.1.2. “Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”

apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. “Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu
kompetences paaugstināšana”

Latvijas Universitātes realizētā projekta

“Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu pedagogu
kompetences paaugstināšana”

(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003,

LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) īstenošanai.

Rīga, 2011.

Teorētiskais konspekts LOGARITMISKIE VIENĀDOJUMI UN NEVIENĀDĪBAS

LOGARITMISKO VIENĀDOJUMU ATRISINĀŠANA

Definīcija. Par *logaritmisko vienādojumu* sauc tādu vienādojumu, kurā nezināmais atrodas zem logaritma zīmes (bāzē vai zemlogaritma izteiksmē).

- $\log_5(x + 3) = 2 \log_5 x$;
- $\log_{\frac{1}{3}}(x^2 - 1) = 2$;
- $\log_{x-1}(x^2 - 3x) = 2$.

Atrisināt logaritmisko vienādojumu nozīmē atrast visas tās nezināmā vērtības, ar kurām vienādojums kļūst par skaitliski patiesu vienādību, un pierādīt, ka citu vērtību nav.

Svarīgi pārlicināties, vai aprēķinātās logaritmiskā vienādojuma saknes pieder dotā vienādojuma definīcijas apgabalam (**DA**).

- logaritmiskās izteiksmes $\log_a f(x)$ **DA** ir nevienādības $f(x) > 0$ atrisinājums;
- logaritmiskās izteiksmes $\log_{g(x)} f(x)$ **DA** ir sistēmas
$$\begin{cases} f(x) > 0, \\ g(x) > 0, \\ g(x) \neq 1 \end{cases}$$
 atrisinājums.

Pierakstīt logaritmisko vienādojumu piemērus.

Piemērs.

Vienādojumam $\log_{x-1}(1 - x^2) = 2$ nav atrisinājuma, jo tā definīcijas apgabals ir tukša kopa.

$$\begin{cases} 1 - x^2 > 0, \\ x - 1 > 0, \\ x - 1 \neq 1. \end{cases}$$

Logaritmisko vienādojumu risināšanā izmanto

- logaritma definīciju
- logaritma īpašības
- substitūciju, lai pārietu uz algebrisku vienādojumu
- abu vienādojuma pušu logaritmēšanu
- pāreju uz citu bāzi
- grafisko metodi

Par pozitīva skaitļa **b** logaritmu pie bāzes **a** ($a > 0, a \neq 1$) sauc tādu skaitli **c**, ka skaitļa **a c**-tā pakāpe ir vienāda ar **b**.

$$\log_a b = c \Leftrightarrow a^c = b.$$

$$a^{\log_a b} = b; \quad \log_a 1 = 0; \quad \log_a a = 1$$

$$\log_a x + \log_a y = \log_a(xy)$$

$$\log_a x - \log_a y = \log_a\left(\frac{x}{y}\right)$$

$$\log_a x^k = k \log_a x$$

$$\log_{a^m} x = \frac{1}{m} \log_a x$$

$$\log_a b = \frac{\log_c b}{\log_c a}; \quad \log_a b = \frac{1}{\log_b a}$$

LOGARITMISKIE VIENĀDOJUMI, KURUS RISINA,
IZMANTOJOT LOGARITMA DEFINĪCIJU

Atrisināt vienādojumus:

1. uzdevums. Atrisināt vienādojumus:

a) $\log_7 x = 2$.   **DA:** $x > 0$
 $x = 7^2$,
 $x = 49$.

b) $\log_{0.2}(3x - 1) = -1$.   **DA:** $3x - 1 > 0$
 $3x - 1 = 0.2^{(-1)}$ $x \in \left(\frac{1}{3}; +\infty\right)$
 $3x = 6$, $x = 2$.

1. $\log_{\sqrt{6}} x = 4$;

2. $\log_2(3x^2 - x) = 1$;

2. uzdevums. Atrisināt vienādojumus:

a) $\log_{2x-5}(4x-9) = 0$
 $4x - 9 = (2x - 5)^0$,   **DA:** $\begin{cases} 4x - 9 > 0, \\ 2x - 5 > 0, \\ 2x - 5 \neq 1. \end{cases}$
 $4x = 10$,
 $x = 2.5$;
 $2.5 \notin \mathbf{DA} \Rightarrow \underline{x \in \emptyset}$.

b) $\log_x(2x^2 + x - 12) = 2$
 $2x^2 + x - 12 = x^2$,   **DA:** $\begin{cases} 2x^2 + x - 12 > 0, \\ x > 0, \\ x \neq 1. \end{cases}$
 $x^2 + x - 12 = 0$,
 $x_1 = 3, x_2 = -4$;
 $3 \in \mathbf{DA}, -4 \notin \mathbf{DA} \Rightarrow \underline{x = 3}$.

3. $\log_{x+1}(x^2 - 6x - 7) = 1$;

4. $\log_{x-1}(2x^2 - 5x - 17) = 2$;

3. uzdevums. Atrisināt vienādojumus:

a) $\log_3 \log_2(2x - 3) = 1$.   Pārbaude:
 $\log_2(2x - 3) = 3^1$,
 $2x - 3 = 2^3$,
 $2x = 11$,
 $x = 5.5$;   .....
 $x = 5.5$.

b) $\log_9 \log_2(x^2 - 1) = 0.5$.   Pārbaude:
 $\log_2(x^2 - 1) = 9^{0.5}$,
 $x^2 - 1 = 2^3$,
 $x^2 = 9$,
 $x_{1,2} = \pm 3$;   .....
 $x = \underline{\hspace{2cm}}$.

5. $\log_5 \log_{\frac{1}{2}} \frac{x}{4} = 1$;

6. $\log_5 \log_2 |x + 4| = 0$;

**LOGARITMISKIE VIENĀDOJUMI, KURUS RISINA,
IZMANTOJOT LOGARITMA ĪPAŠĪBAS**

Izmantojot logaritma īpašības, doto logaritmisko vienādojumu pārveido formā

$$\log_a f(x) = \log_a g(x),$$

no kurienes iegūst $f(x) = g(x)$ pie nosacījuma, ka $f(x) > 0$ un $g(x) > 0$.

$$\log_a f(x) = \log_a g(x)$$

$$f(x) = g(x) > 0$$

4. uzdevums. Atrisināt vienādojumus:

a) $\log_2(3x - 1) = \log_2(6x + 8)$

$$\begin{aligned} 3x - 1 &= 6x + 8, \\ 3x &= -9, \\ x &= -3; \end{aligned}$$

$$\text{DA: } \begin{cases} 3x - 1 > 0, \\ 6x + 8 > 0; \end{cases} \\ x \in \left(\frac{1}{3}; +\infty\right)$$

$$-3 \notin \text{DA} \Rightarrow x \in \emptyset.$$

c) $\lg(x + 4) = 2 - \lg 5$

$$\begin{aligned} \lg(x + 4) &= \lg \frac{100}{5}, \\ \lg(x + 4) &= \lg 20, \\ x + 4 &= 20, \\ x &= 16; \end{aligned}$$

$$\text{DA: } \begin{cases} x + 4 > 0; \\ x \in (-4; +\infty) \end{cases}$$

$$16 \in \text{DA} \Rightarrow x = 16.$$

e) $\lg(x - 3) + \lg x = 1$

$$\begin{aligned} \lg((x - 3)x) &= \lg 10, \\ x^2 - 3x - 10 &= 0, \\ x_1 &= -2, \quad x_2 = 5 \end{aligned}$$

$$\text{DA: } \begin{cases} x - 3 > 0, \\ x > 0; \end{cases} \\ x \in (3; +\infty)$$

$$-2 \notin \text{DA}, 5 \in \text{DA} \Rightarrow x = 5.$$

b) $\log_3(x^2 - 3x + 1) = \log_3(2x - 3)$

$$\begin{aligned} x^2 - 3x + 1 &= 2x - 3, \\ x^2 - 5x + 4 &= 0, \\ x_1 &= 1, \quad x_2 = 4; \end{aligned}$$

$$\text{DA: } \begin{cases} x^2 - 3x + 1 > 0, \\ 2x - 3 > 0. \end{cases}$$

$$1 \notin \text{DA}, 4 \in \text{DA} \Rightarrow x = 4.$$

d) $\lg(x + 4) - \lg(x - 5) = 1$

$$\begin{aligned} \lg(x + 4) &= \lg(x - 5) + 1, \\ \lg(x + 4) &= \lg(10(x - 5)), \\ x + 4 &= 10(x - 5) \\ 9x &= 54, \quad x = 6; \end{aligned}$$

$$\text{DA: } \begin{cases} x + 4 > 0, \\ x - 5 > 0; \\ x \in (5; +\infty) \end{cases}$$

$$6 \in \text{DA} \Rightarrow x = 6.$$

f) $\log_2(17 - 3x) = 2 \log_2(x - 3) - 1$

$$\log_2(17 - 3x) + 1 = \log_2(x - 3)^2,$$

$$\begin{aligned} 2(17 - 3x) &= (x - 3)^2, \\ x^2 - 25 &= 0 \\ x_{1,2} &= \pm 5; \end{aligned}$$

$$\text{DA: } \begin{cases} 17 - 3x > 0, \\ x - 3 > 0; \\ x \in \left(3; \frac{17}{3}\right) \end{cases}$$

$$-5 \notin \text{DA}, 5 \in \text{DA} \Rightarrow x = 5.$$

Atrisināt vienādojumus.

5. $\lg(x^2 - 17) = \lg(x + 3);$

6. $\log_2(2x^2 - 3x + 1) = \log_2(x^2 + 5x - 6);$

7. $\lg(5 - 3x) = 2 \lg 4 - \lg 8;$

8. $\lg(x + 2) - \lg 5 = \lg(x - 6);$

9. $\log_3(x + 10) + \log_3(x + 4) = 3;$

10. $\log_2(x + 1) = 1 + 0.5 \log_2(2 - x);$

**LOGARITMISKIE VIENĀDOJUMI, KURUS VAR REDUCĒT,
PAR ALGEBRISKIEM VIENĀDOJUMIEM**

Viens no šāda veida vienādojumiem ir $A \log_a^2 f(x) + B \log_a f(x) + C = 0$, kur $A, B, C \in \mathbb{R}$, $A \neq 0$. Izmantojot apzīmējumu (jeb substitūciju) $\log_a f(x) = t$, iegūst $At^2 + Bt + C = 0$. Atrisinot šo vienādojumu, iegūst saknes t_1 un t_2 . Pēc tam ir jārisina logaritmiskie vienādojumi $\log_a f(x) = t_1$ un $\log_a f(x) = t_2$.

5. uzdevums. Atrisināt vienādojumus:

a) $\log_3^2 x - \log_3 x - 6 = 0$ **DA:** $x > 0$

$$\log_3 x = t,$$

$$t^2 - t - 6 = 0,$$

$$t_1 = -2, \quad t_2 = 3,$$

$$\log_3 x = -2, \quad \log_3 x = 3,$$

$$x = 3^{-2}, \quad x = 3^3,$$

$$\underline{x = \frac{1}{9}}, \quad \underline{x = 27}.$$

b) $\log_{\frac{2}{3}} x = 2 - \frac{1}{2} \log_{\frac{1}{3}} x^2$ **DA:** $x > 0$

$$\log_{\frac{2}{3}} x + \log_{\frac{1}{3}} x - 2 = 0 \quad \log_{\frac{1}{3}} x = t,$$

$$t^2 + t - 2 = 0,$$

$$t_1 = -2, \quad t_2 = 1,$$

$$\log_{\frac{1}{3}} x = -2, \quad \log_{\frac{1}{3}} x = 1,$$

$$\underline{x = 9}, \quad \underline{x = \frac{1}{3}}.$$

Atrisināt vienādojumus.

11. $\lg^2 x - \lg x + 6 = 0;$

12. $\log_{\sqrt{5}}^2 x + 8 \log_{\sqrt{5}} x = -15;$

**LOGARITMISKIE VIENĀDOJUMI, KURU RISINĀŠANĀ
LOGARITMĒ ABAS VIENĀDOJUMA PUSES**

Šāda veida vienādojumus nezināmais atrodas pakāpes bāzē un pakāpes kāpinātājā, piemēram, $x^{\lg x} = 100x$. Abas vienādojuma puses ir jālogaritmē pie tādas bāzes, kāda ir dotā logaritma bāze.

6. uzdevums. Atrisināt vienādojumus:

a) $x^{\log_3 x - 2} = 27$ **DA:** $x > 0$

$$\log_3 (x^{\log_3 x - 2}) = \log_3 27,$$

$$(\log_3 x - 2) \log_3 x - 3 = 0, \quad \log_3 x = t,$$

$$t^2 - 2t - 3 = 0,$$

$$t_1 = -1, \quad t_2 = 3,$$

$$\log_3 x = -1, \quad \log_3 x = 3,$$

$$\underline{x = \frac{1}{3}}, \quad \underline{x = 27}.$$

b) $x^{\log_2 x} = 4x$ **DA:** $x > 0$

$$\log_2 (x^{\log_2 x}) = \log_2 4 + \log_2 x,$$

$$\log_2 x \cdot \log_2 x - \log_2 x - 2 = 0, \quad \log_2 x = t,$$

$$t^2 - t - 2 = 0,$$

$$t_1 = -1, \quad t_2 = 2,$$

$$\log_2 x = -1, \quad \log_2 x = 2,$$

$$\underline{x = 0.5}, \quad \underline{x = 4}.$$

Atrisināt vienādojumus.

13. $x^{\log_5 x - 2} = 125;$

14. $x^{\log_3(3x)} = 9;$

LOGARITMISKIE VIENĀDOJUMI, KURU RISINĀŠANĀ PĀRIET UZ CITU BĀZI

Lai pārietu uz citu bāzi, lieto formulas $\log_a b = \frac{\log_c b}{\log_c a}$ vai $\log_{a^m} b = \frac{1}{m} \log_a b$.

7. uzdevums. Atrisināt vienādojumus:

a) $\log_2 x - \log_{0.5} x = 8$ **DA:** $x > 0$

$$\log_{0.5} x = \log_{2^{-1}} x = -\log_2 x,$$

$$\log_2 x - (-\log_2 x) = 8,$$

$$2 \log_2 x = 8,$$

$$\log_2 x = 4,$$

$$\underline{x = 16}.$$

b) $\log_7 x + \log_{49} x = \log_{\frac{1}{7}} 27$ **DA:** $x > 0$

$$\log_{49} x = \log_{7^2} x = \frac{1}{2} \log_2 x,$$

$$\log_{\frac{1}{7}} 27 = \log_{7^{-1}} 27 = -\log_7 27,$$

$$\log_7 x + \frac{1}{2} \log_7 x = -\log_7 27,$$

$$\frac{3}{2} \log_7 x = -\log_7 27, \quad \log_7 x = -\frac{2}{3} \log_7 27,$$

$$\log_7 x = \log_7 27^{-\frac{2}{3}}, \quad \Rightarrow \quad \underline{x = 27^{-\frac{2}{3}} = \frac{1}{9}}.$$

Atrisināt vienādojumu.

15. $\log_{125} x + \log_{25} x + \log_5 x = \frac{11}{6}$.

LOGARITMISKO VIENĀDOJUMU GRAFISKĀ RISINĀŠANA

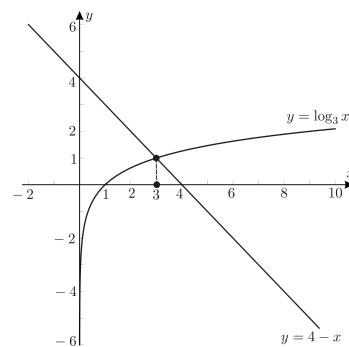
Vienādojuma $\log_a x = f(x)$ grafiskās risināšanas plāns

- pieraksta funkcijas $y = \log_a x$ un $y = f(x)$;
- vienā koordinātu plaknē konstruē funkciju $y = \log_a x$ un $y = f(x)$ grafikus;
- nosaka funkciju grafiku krustpunktu^a koordinātas;
- atrasto krustpunktu abscisas ir dotā vienādojuma atrisinājumi.

^a Dotā vienādojuma atrisinājumu skaits ir vienāds ar iegūto krustpunktu skaitu.

8. uzdevums.

Grafiski atrisināt vienādojumu $\log_3 x = 4 - x$.

1. zīm.

Atbilde: $\underline{x = 3}$.

16. Atrisināt vienādojumu grafiski:

$$\log_2 x = x^2 - 6x + 9.$$

Cik atrisinājumu ir dotajam vienādojumam? Noteikt to vērtības vai intervālus, kuros tie atrodas.

LOGARITMISKĀS NEVIENĀDĪBAS

Definīcija. Par *logaritmisko nevienādību* sauc tādu nevienādību, kurā nezināmais atrodas zem logaritma zīmes.

Risinot logaritmisko nevienādību, ir jānosaka nevienādības definīcijas apgabals (**DA**) un jāreducē dotā nevienādība uz pamatformu

$$\log_a f(x) \geq \log_a g(x) \quad (\leq, >, <)$$

Lai pārietu uz algebrisku nevienādību, ir jāizmanto logaritmiskās funkcijas monotonitāte:

Ja logaritma bāze $a > 1$ (augoša funkcija), tad pārejot uz algebrisku nevienādību, nevienādības

zīme NAV jāmaina

$$f(x) \geq g(x) \quad (\leq, >, <)$$

Ja logaritma bāze $0 < a < 1$ (dilstoša funkcija), tad pārejot uz algebrisku nevienādību,

zīme IR jāmaina

$$f(x) \leq g(x) \quad (\geq, <, >)$$

Ņemot vērā logaritmiskās funkcijas definīcijas apgabalu pāriet uz divkāršu algebrisku nevienādību

$$\log_a f(x) \geq \log_a g(x)$$

ja $a > 1$ $\Updownarrow$

$$f(x) \geq g(x) > 0$$

$$\log_a f(x) \geq \log_a g(x)$$

ja $0 < a < 1$ $\Updownarrow$

$$0 < f(x) \leq g(x)$$

9. uzdevums. Atrisināt nevienādības:

a) $\log_2(x^2 - 1) > 3$

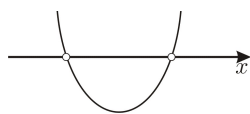
$$\log_2(x^2 - 1) > \log_2 8, \quad \text{tā kā } a = 2 > 1$$

$$\Rightarrow x^2 - 1 > 8 > 0,$$

$$x^2 - 1 > 8,$$

$$x^2 - 9 > 0,$$

$$(x - 3)(x + 3) > 0,$$

2. zīm.

$$\underline{x \in (-\infty; -3) \cup (3; +\infty)}.$$

b) $\log_2(x^2 - 1) \leq 3$

$$\log_2(x^2 - 1) \leq \log_2 8, \quad \text{tā kā } a = 2 > 1$$

$$\Rightarrow 0 < x^2 - 1 \leq 8,$$

$$\begin{cases} x^2 - 1 \leq 8, \\ x^2 - 1 > 0, \end{cases}$$

$$\begin{cases} (x - 3)(x + 3) \leq 0, \\ (x - 1)(x + 1) > 0, \end{cases}$$

$$\begin{cases} (x - 3)(x + 3) \leq 0, \\ (x - 1)(x + 1) > 0, \end{cases}$$

3. zīm.

$$\underline{x \in [-3; -1) \cup (1; 3]}.$$

17. Atrisināt nevienādību:

$$\log_2(4 - x^2) \leq 0;$$

10. uzdevums. Atrisināt nevienādības:

a) $\log_{0.5}(3x + 1) < \log_{0.5}(x - 1)$

tā kā bāze $0 < 0.5 < 1$

$$\Rightarrow 3x + 1 > x - 1 > 0,$$

$$\begin{cases} 3x + 1 > x - 1, \\ x - 1 > 0, \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2x > -2, \\ x > 1, \end{cases}$$

4. zīm.

$x \in (1; +\infty)$.

b) $\log_{0.9}(5x + 1) \geq \log_{0.9}(3x + 3)$

tā kā bāze $0 < 0.9 < 1$

$$\Rightarrow 0 < 5x + 1 \leq 3x + 3,$$

$$\begin{cases} 5x + 1 \leq 3x + 3, \\ 5x + 1 > 0, \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2x \leq 2, \\ x > -0.2, \end{cases}$$

5. zīm.

$x \in (-0.2; 1]$.

Atrisināt nevienādības:

18. $\log_{0.3} \frac{x-1}{3} < \log_{0.3} \frac{x-10}{2}$;

19. $\lg \frac{2x-1}{2-x} \leq 1$;

20. $\log_{0.4} \frac{3x-1}{x+2} > 0$;

c) $\log_{\frac{1}{3}} \frac{x-3}{x+6} \leq \log_{\frac{1}{3}} 2 + 1$

$$\log_{\frac{1}{3}} \frac{x-3}{x+6} \leq \log_{\frac{1}{3}} 2 + \log_{\frac{1}{3}} \frac{1}{3},$$

$$\log_{\frac{1}{3}} \frac{x-3}{x+6} \leq \log_{\frac{1}{3}} \frac{2}{3},$$

tā kā bāze $0 < \frac{1}{3} < 1$

$$\Rightarrow \frac{x-3}{x+6} \geq \frac{2}{3} > 0,$$

$$\frac{x-3}{x+6} - \frac{2}{3} \geq 0$$

$$\frac{x-21}{3(x+6)} \geq 0$$

6. zīm.

$x \in (-\infty; -6) \cup [21; +\infty)$.

d) $\log_2 \frac{x+1}{2x-1} \leq 0$

$$\log_2 \frac{x+1}{2x-1} \leq \log_2 1,$$

tā kā bāze $2 > 1$

$$\Rightarrow 0 < \frac{x+1}{2x-1} \leq 1,$$

$$\begin{cases} \frac{x+1}{2x-1} - 1 \leq 0, \\ \frac{x+1}{2x-1} > 0, \end{cases}$$

$$\begin{cases} \frac{-x+2}{2x-1} \leq 0, \\ \frac{x+1}{2x-1} > 0, \end{cases}$$

7. zīm.

$x \in$ _____.

11. uzdevums. Atrisināt nevienādības:

$$\begin{aligned} \text{a) } \log_2(3x+2) - \log_2(1-2x) &> 2 \\ \log_2(3x+2) &> \log_2(1-2x) + 2, \\ \log_2(3x+2) &> \log_2(1-2x) + \log_2 4, \\ \log_2(3x+2) &> \log_2(4(1-2x)), \end{aligned}$$

tā kā bāze $2 > 1$

$$\Rightarrow 3x+2 > 4(1-2x) > 0,$$

$$\begin{cases} 3x+2 > 4-8x, \\ 1-2x > 0, \end{cases}$$

$$\begin{cases} 11x > 2, \\ 2x < 1, \end{cases}$$

8. zīm.

$$x \in \left(\frac{2}{11}; \frac{1}{2} \right).$$

$$\text{b) } \lg(27-x) + \lg(x-2) \leq 2$$

Pielietojot logaritmu īpašību, var mainīties **DA**

$$\text{DA: } \begin{cases} 27-x > 0, \\ x-2 > 0, \end{cases} \quad 2 < x < 27;$$

$$\lg((27-x)(x-2)) \leq \lg 100,$$

tā kā bāze $10 > 1$

$$\Rightarrow (27-x)(x-2) \leq 100,$$

ņemot vērā **DA**, iegūst

$$\begin{cases} (27-x)(x-2) \leq 100, \\ 2 < x < 27, \end{cases}$$

$$\begin{cases} x^2 - 29x + 154 \geq 0, \\ 2 < x < 27, \end{cases}$$

9. zīm.

$$x \in (2; 7] \cup (22; 27].$$

Atrisināt nevienādības:

$$\text{21. } \log_{0.5}(1-3x) - \log_{0.5}(x+2) > 1 ;$$

$$\text{22. } \log_2(x+1) + \log_2(11-x) > 5 ;$$

$$\text{23. } \log_{2x}(x^2 - 5x + 6) < 1 ;$$

$$\text{24. } \left(\frac{1}{2} \right)^{\log_2(x^2-1)} > 1;$$

$$\text{c) } \log_x(2x-1) > 1$$

$$\log_x(2x-1) > \log_x x$$

Jāapskata 2 gadījumi:

1) Ja bāze $x > 1$, tad

$$2x-1 > x > 0,$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x > 1, \\ 2x-1 > x, \end{cases} \Rightarrow x > 1;$$

2) Ja bāze $0 < x < 1$, tad

$$0 < 2x-1 < x,$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 0 < x < 1, \\ 2x-1 < x, \\ 2x-1 > 0, \end{cases}$$

$$\begin{cases} x < 1, \\ x > 0.5, \end{cases} \Rightarrow 0.5 < x < 1;$$

$$x \in (0.5; 1) \cup (1; +\infty).$$

$$\text{d) } 2^{\log_2(x^2-1)} < 1$$

$$\text{DA: } x^2 - 1 > 0,$$

Tā kā $2^{\log_2(x^2-1)} = x^2 - 1$, tad iegūst

$$0 < x^2 - 1 < 1,$$

$$\begin{cases} x^2 - 2 < 0, \\ x^2 - 1 > 0, \end{cases}$$

10. zīm.

$$x \in \underline{\hspace{10em}}.$$

LOGARITMISKO NEVIENĀDĪBU GRAFISKĀ RISINĀŠANA

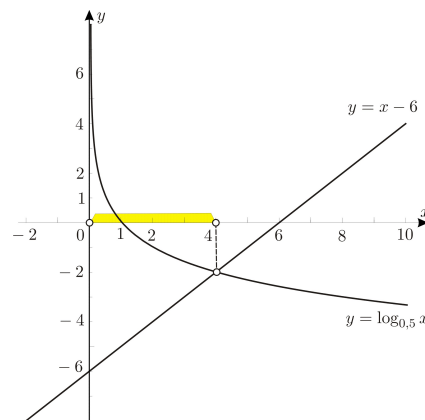
Nevienādības $\log_a x > f(x)$ ($\log_a x < f(x)$) grafiskās risināšanas plāns

- nosaka nevienādības **DA**: $x \in (0; +\infty)$;
- pieraksta funkcijas $y = \log_a x$ un $y = f(x)$;
- vienā koordinātu plaknē konstruē funkciju $y = \log_a x$ un $y = f(x)$ grafikus;
- nosaka funkciju grafiku krustpunktus, projicē tos uz Ox asi;
- nosaka tās logaritmiskās funkcijas grafika daļas, kuras atrodas virs (zem) funkcijas $y = f(x)$ grafika;
- projicē atrastās grafika daļas uz Ox asi un iezīmē atbilstošos intervālus;
- iezīmētie intervāli ir dotās nevienādības atrisinājumi.^a

^a Situācijas ar nestingrām nevienādībām ($\leq$, $\geq$) atšķiras tikai ar to, ka atrastās grafiku krustpunktu projekciju abscisas ir jāpievieno atbildei.

12. uzdevums.

Grafiski atrisināt nevienādību $\log_{0.5} x > x - 6$.

11. zīm.

Atbilde: $x \in (0; 4)$.

25. Atrisināt nevienādību grafiski:

$$\log_2 x \geq 5 - x^2.$$